A STUDY OF KNOWLEDGE AND ATTITUDES TOWARD ELECTRONIC CIGARETTES AMONG SENIOR HIGH SCHOOL STUDENTS AT THE DEMONSTRATION SCHOOL OF KANCHANABURI RAJABHAT UNIVERSITY

Nayaya JONGSAKSAWAT[1], Chakron KAYANKARN[1], Nawapol BUBPHACHAD[1], Rojana NILMANON[1*] and Suppakit JONGSAKSAWAT[2]

1 The Demonstration School of Kanchanaburi Rajabhat University, Thailand; rojana@kru.ac.th (Corresponding Author)

2 Faculty of Management Sciences, Kanchanaburi Rajabhat University, Thailand

ABSTRACT

This study aimed to assess the levels of knowledge and attitudes toward electronics cigarettes and to compare knowledge and attitudes among senior high school students at the Demonstration School of Kanchanaburi Rajabhat University. The sample consisted of 217 senior high school students. Data were collected using a questionnaire with a reliability coefficient of 0.905. The data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, an independent-samples t-test, and one-way analysis of variance. The results revealed that: 1) the students' overall knowledge of electronic cigarettes was at a moderate level, with a mean score of 30.12 out of 43 and a standard deviation of 5.29; 2) their overall attitudes toward electronic cigarettes were at a high level, with a mean score of 3.70 and a standard deviation of 0.61; 3) students of different sexes and grade levels differed significantly in their knowledge of electronic cigarettes at the .01 level, whereas no significant difference was found among students of different ages; and 4) no statistically significant differences in attitudes toward electronic cigarettes were found among students of different sexes, ages, or grade levels at the .05 level.

Keywords: Electronic Cigarettes, Knowledge, Attitudes, Senior High School Students

CITATION INFORMATION: Jongsaksawat, N., Kayankarn, C., Bubphachad, N., Nilmanon, R., & Jongsaksawat, S. (2026). A Study of Knowledge and Attitudes toward Electronic Cigarettes among Senior High School Students at the Demonstration School of Kanchanaburi Rajabhat University. *Procedia of Multidisciplinary Research, 4*(10), 50

การศึกษาความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

นยายะ จงศักดิ์สวัสดิ์[1], ชาคร ขยันการ[1], นวพล บุบผาชาติ[1], รจนา นิลมานนท์[1*] และ ศุภกิจ จงศักดิ์สวัสดิ์[2]

1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี; rojana@kru.ac.th (ผู้ประพันธ์บรรณกิจ)

2 คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า และเปรียบเทียบความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนจำนวน 217 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.905 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบทีสำหรับกลุ่มตัวอย่างอิสระ และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ผลการศึกษาพบว่า 1) นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีคะแนนเฉลี่ย 30.12 คะแนน จากคะแนนเต็ม 43 คะแนน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.29 2) นักเรียนมีคะแนนทัศนคติเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.70 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.61 3) นักเรียนที่มีเพศและระดับชั้นแตกต่างกันมีความรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ขณะที่นักเรียนที่มีอายุแตกต่างกันมีความรู้ไม่แตกต่างกัน และ 4) นักเรียนที่มีเพศ อายุ และระดับชั้นแตกต่างกันมีทัศนคติเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: บุหรี่ไฟฟ้า, ความรู้, ทัศนคติ, นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ข้อมูลการอ้างอิง: นยายะ จงศักดิ์สวัสดิ์, ชาคร ขยันการ, นวพล บุบผาชาติ, รจนา นิลมานนท์ และ ศุภกิจ จงศักดิ์สวัสดิ์. (2569). การศึกษาความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี. *Procedia of Multidisciplinary Research, 4*(10), 50

บทนำ

บุหรี่ไฟฟ้า เป็นอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ความร้อนกับของเหลวเพื่อสร้างละอองไอสำหรับสูดเข้าสู่ร่างกาย โดยน้ำยาอาจประกอบด้วย นิโคติน โพรไพลีนไกลคอล กลีเซอรีน สารแต่งกลิ่นและรส ตลอดจนสารเคมีที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ แม้จะมีการนำเสนอว่า บุหรี่ไฟฟ้ามีอันตรายน้อยกว่าบุหรี่ทั่วไป แต่หลักฐานทางวิชาการระบุว่า ละอองไออาจมีนิโคติน โลหะหนัก สารก่อมะเร็ง และสารพิษที่ส่งผลต่อระบบทางเดินหายใจ ระบบหัวใจและหลอดเลือด รวมทั้งก่อให้เกิดการเสพติดได้ (กองงานคณะกรรมการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ กรมควบคุมโรค, 2567; World Health Organization, 2024)

เด็กและเยาวชนเป็นกลุ่มเสี่ยงต่อการใช้บุหรี่ไฟฟ้า เนื่องจากอยู่ในช่วงวัยที่ต้องการเรียนรู้และทดลองสิ่งใหม่ อีกทั้งยังได้รับอิทธิพลจากเพื่อน กระแสสังคม และสื่อออนไลน์ได้ง่าย รูปลักษณ์ที่ทันสมัย กลิ่นและรสชาติที่หลากหลาย รวมถึงข้อมูลที่คลาดเคลื่อน อาจทำให้เยาวชนเข้าใจว่าบุหรี่ไฟฟ้ามีอันตรายน้อยหรือเป็นที่ยอมรับในสังคม โดยเฉพาะนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายซึ่งยังอยู่ระหว่างการพัฒนาความสามารถในการประเมินความเสี่ยงและการตัดสินใจ หากขาดความรู้และทัศนคติที่เหมาะสม อาจเพิ่มโอกาสในการเกิดพฤติกรรมเสี่ยงได้ (จิราภรณ์ จำปาจันทร์ และคณะ, 2566)

บุหรี่ไฟฟ้าในประเทศไทยอยู่ภายใต้มาตรการควบคุมทางกฎหมายหลายประการ ทั้งการห้ามนำเข้า ห้ามจำหน่าย และห้ามให้บริการ ตลอดจนความผิดที่เกี่ยวข้องกับการครอบครองสินค้าที่นำเข้ามาโดยมิชอบ อย่างไรก็ตาม เยาวชนบางส่วนอาจยังขาดความเข้าใจเกี่ยวกับผลกระทบต่อสุขภาพและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างถูกต้อง การจัดการเรียนรู้จึงควรครอบคลุมทั้งส่วนประกอบและอันตรายของบุหรี่ไฟฟ้า การเสพติดนิโคติน การรู้เท่าทันสื่อ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้นักเรียนสามารถประเมินข้อมูลและหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงได้อย่างเหมาะสม (คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค, 2558; กองงานคณะกรรมการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ กรมควบคุมโรค, 2567)

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี จัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับสารเสพติดในรายวิชาสุขศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 อย่างไรก็ตาม สถานการณ์บุหรี่ไฟฟ้ามีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์ ช่องทางการสื่อสาร กลยุทธ์การตลาด และข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เนื้อหาการเรียนรู้จึงจำเป็นต้องได้รับการปรับปรุงให้ทันต่อสถานการณ์ การศึกษาระดับความรู้และทัศนคติของนักเรียนจะช่วยให้ทราบว่านักเรียนมีความเข้าใจถูกต้องในประเด็นใด มีความเข้าใจคลาดเคลื่อนในเรื่องใด และควรได้รับการพัฒนาในด้านใดเพิ่มเติม อันจะเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้และมาตรการป้องกันที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น คณะผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเรื่อง การศึกษาความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี โดยมุ่งศึกษาระดับความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า และเปรียบเทียบความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า ของนักเรียนจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล เพื่อนำผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร ครู และผู้เกี่ยวข้องในการวางแผนจัดการเรียนรู้ กิจกรรมรณรงค์และมาตรการป้องกันการใช้บุหรี่ไฟฟ้าในสถานศึกษาให้มีความเหมาะสมกับนักเรียนมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

1) เพื่อศึกษาระดับความรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

2) เพื่อศึกษาระดับทัศนคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรีต่อบุหรี่ไฟฟ้า

3) เพื่อเปรียบเทียบความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

การทบทวนวรรณกรรม

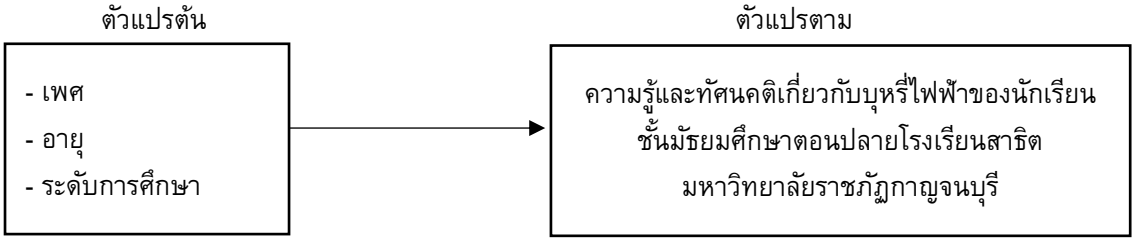
การวิจัยครั้งนี้ประยุกต์ใช้แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ ทัศนคติ บุหรี่ไฟฟ้า และการพัฒนาความรู้และทัศนคติเป็นกรอบในการศึกษา โดยความรู้ หมายถึง ข้อเท็จจริง ความเข้าใจ และสารสนเทศที่บุคคลได้รับจากการศึกษา การเรียนรู้ และประสบการณ์ ซึ่งแสดงออกผ่านความสามารถในการจดจำ อธิบาย จำแนก และนำข้อมูลไปใช้ประกอบการตัดสินใจ ตามแนวคิดพุทธิพิสัยของ Bloom ความรู้เป็นพื้นฐานของกระบวนการคิดและพัฒนาได้ตั้งแต่การจำและความเข้าใจไปจนถึงการประยุกต์ใช้ การวิเคราะห์ การประเมิน และการสร้างสรรค์ (Bloom et al., 1956) สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ความรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าครอบคลุม 3 ด้าน ได้แก่ ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า ผลกระทบต่อสุขภาพ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ทัศนคติ หมายถึง แนวโน้มทางความคิด ความรู้สึก และการประเมินที่บุคคลมีต่อบุคคล สิ่งของ หรือสถานการณ์ ซึ่งอาจแสดงออกในลักษณะเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย ยอมรับหรือไม่ยอมรับ แนวคิดองค์ประกอบของทัศนคติอธิบายว่าทัศนคติประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) องค์ประกอบด้านความรู้และความคิด คือ ความเชื่อหรือความเข้าใจที่บุคคลมีต่อสิ่งนั้น 2) องค์ประกอบด้านความรู้สึก คือ ความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจ และ 3) องค์ประกอบด้านพฤติกรรม คือ แนวโน้มที่บุคคลจะแสดงพฤติกรรมตอบสนอง (Rosenberg & Hovland, 1960) ดังนั้น ทัศนคติเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าจึงสะท้อนการรับรู้และการประเมินของนักเรียนต่อความปลอดภัย ผลกระทบต่อสุขภาพ การยอมรับทางสังคม และมาตรการทางกฎหมาย

บุหรี่ไฟฟ้าเป็นอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ความร้อนแก่ของเหลวเพื่อสร้างละอองไอสำหรับสูดเข้าสู่ร่างกาย น้ำยาอาจประกอบด้วย นิโคติน โพรไพลีนไกลคอล กลีเซอรีน สารแต่งกลิ่นและรส รวมถึงสารเคมีชนิดอื่น นิโคตินเป็นสารที่ทำให้เกิดการเสพติดและอาจส่งผลต่อพัฒนาการทางสมองของเด็กและเยาวชน ขณะที่ละอองไออาจมีสารที่ส่งผลกระทบต่อระบบทางเดินหายใจและระบบหัวใจและหลอดเลือด (กองงานคณะกรรมการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ กรมควบคุมโรค, 2567; World Health Organization, 2024) นอกจากนี้ บุหรี่ไฟฟ้ายังเกี่ยวข้องกับมาตรการห้ามนำเข้า ห้ามจำหน่าย และห้ามให้บริการในประเทศไทย การพัฒนาความรู้จึงต้องครอบคลุมทั้งมิติด้านสุขภาพและกฎหมาย เพื่อให้นักเรียนสามารถประเมินข้อมูลได้อย่างถูกต้อง

แนวคิดการพัฒนาอธิบายถึงการเปลี่ยนแปลงที่มีทิศทางและได้รับการวางแผนไว้ล่วงหน้า เพื่อยกระดับบุคคลหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งจากสภาพเดิมไปสู่สภาพที่เหมาะสมยิ่งขึ้น การพัฒนาความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าจึงเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งให้ผู้เรียนได้รับข้อมูลที่ถูกต้อง สามารถวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของสื่อ ตระหนักถึงความเสี่ยง และเกิดทัศนคติที่นำไปสู่การหลีกเลี่ยงบุหรี่ไฟฟ้า โดยอาจดำเนินการผ่านการบูรณาการเนื้อหาในรายวิชาสุขศึกษา กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก การอภิปรายกรณีศึกษา และการสื่อสารโดยผู้เชี่ยวชาญ ทั้งนี้ แนวคิดดังกล่าวนำไปสู่กรอบการศึกษาระดับความรู้และทัศนคติของนักเรียน เพื่อใช้เป็นข้อมูลกำหนดแนวทางพัฒนาที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิด

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้วิธีการสำรวจ (Survey Research) ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี จำนวน 229 คน ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมดและได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 217 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.76 เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่ ข้อมูลทั่วไป ความรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า ทัศนคติเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม แบบวัดความรู้เป็นข้อคำถามที่มีคำตอบถูกและผิด ครอบคลุมความรู้พื้นฐาน ผลกระทบต่อสุขภาพ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ส่วนแบบวัดทัศนคติใช้มาตรประมาณค่าแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) 5 ระดับ แบบสอบถามประกอบด้วยข้อคำถามเชิงบวกและเชิงลบ และได้รับการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence: IOC) มากกว่า 0.50 และทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ผลการทดสอบความเชื่อมั่นด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) เท่ากับ 0.905 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามเชิงปริมาณใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การทดสอบทีสำหรับกลุ่มตัวอย่างอิสระ (Independent Samples t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffé's Method) โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ทั้งนี้ ในส่วนการวิเคราะห์แบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ทำการกลับคะแนน (ReverseScoring) ของข้อคำถามเชิงลบก่อนนำมาวิเคราะห์และแปลความหมาย

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 51.2 ส่วนใหญ่มีอายุ 16-17 ปี จำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 66.4 และส่วนใหญ่อยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 37.3

ผลการวิเคราะห์ความรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า ในส่วนของข้อคำถามเชิงลบผู้วิจัยได้ทำการกลับคะแนนของข้อคำถามก่อนนำมาวิเคราะห์และแปลความหมายแล้ว ผลการวิเคราะห์พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนความรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าเฉลี่ย 30.12 คะแนน จากคะแนนเต็ม 43 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.29 อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีคะแนนสูงสุด 43 คะแนน และคะแนนต่ำสุด 18 คะแนน เมื่อจำแนกตามระดับความรู้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 55.8 รองลงมาคือระดับต่ำ จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 23.0 และระดับสูง จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 21.2 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ระดับความรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าของกลุ่มตัวอย่าง

ระดับความรู้	ช่วงคะแนน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับสูง	36-43	46	21.2
ระดับปานกลาง	27-35	121	55.8
ระดับต่ำ	0-26	50	23.0
รวม		**217**	**100.0**

ผลการวิเคราะห์ทัศนคติเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการกลับคะแนนของข้อคำถามเชิงลบก่อนนำมาวิเคราะห์และแปลความหมายแล้ว พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนทัศนคติเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ

3.70 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.61 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนมีความตระหนักต่อผลกระทบและการป้องกันการใช้บุหรี่ไฟฟ้าในระดับค่อนข้างสูง ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ระดับทัศนคติเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าของกลุ่มตัวอย่างโดยรวม

ทัศนคติเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า	จำนวน (คน)	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับทัศนคติ
ภาพรวม	217	3.70	0.61	มาก

ผลการเปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าจำแนกตามเพศ พบว่า นักเรียนที่มีเพศแตกต่างกันมีคะแนนความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักเรียนหญิงมีคะแนนเฉลี่ย 31.65 คะแนน สูงกว่านักเรียนชายซึ่งมีคะแนนเฉลี่ย 29.73 คะแนน (t = -2.838, p = .005) เมื่อจำแนกตามอายุ พบว่า นักเรียนที่มีอายุแตกต่างกันมีคะแนนความรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (F = 0.426, p = .653) ส่วนการเปรียบเทียบตามระดับชั้น พบว่า นักเรียนที่ศึกษาในระดับชั้นแตกต่างกันมีคะแนนความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (F = 5.702, p = .004) เมื่อเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีคะแนนเฉลี่ยความรู้ 32.17 คะแนน สูงกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ย 29.31 คะแนนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ไม่แตกต่างกัน

สำหรับผลการเปรียบเทียบทัศนคติเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า พบว่า นักเรียนที่มีเพศแตกต่างกันมีทัศนคติไม่แตกต่างกัน (t = -1.558, p = .121) นักเรียนที่มีอายุแตกต่างกันมีทัศนคติไม่แตกต่างกัน (F = 1.366, p = .257) และนักเรียนที่ศึกษาในระดับชั้นแตกต่างกันมีทัศนคติไม่แตกต่างกัน (F = 1.947, p = .145) ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคล	ความรู้: ค่าสถิติ	p	ทัศนคติ: ค่าสถิติ	p
เพศ	t= 2.838	0.005**	t= 1.558	0.121
อายุ	F= 0.426	0.653	F=1.366	0.257
ระดับชั้น	F= 5.702	0.004**	F = 1.947	0.145

*** p < .01

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ผู้วิจัยได้ใช้สถิติเชิงพรรณนา และใช้สถิติเชิงอนุมาน ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ทำการกลับคะแนนของข้อคำถามเชิงลบก่อนนำมาวิเคราะห์และแปลความหมายแล้ว ผลการศึกษาสรุปว่า นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีคะแนนเฉลี่ย 30.12 คะแนน จากคะแนนเต็ม 43 คะแนน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 5.29 เมื่อจำแนกระดับความรู้ พบว่า ส่วนใหญ่มีความรู้ระดับปานกลาง จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 55.8 รองลงมาคือ ระดับต่ำ จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 23.0 และระดับสูง จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 21.2 ส่วนทัศนคติเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.70 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.61

ทั้งนี้ นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าอยู่ในระดับปานกลาง อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาได้จัดการเรียนรู้เรื่องสารเสพติดในรายวิชาสุขศึกษา ทำให้นักเรียนมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าอยู่บ้าง ประกอบกับสามารถเข้าถึงข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตและสื่อสังคมออนไลน์ได้ อย่างไรก็ตาม รูปแบบของบุหรี่ไฟฟ้า ข้อมูลผลกระทบต่อสุขภาพ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องมีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง ขณะที่ข้อมูลบนสื่อออนไลน์มีทั้งข้อมูลที่ถูกต้องและคลาดเคลื่อน จึงอาจทำให้นักเรียนยังขาดความเข้าใจในบางประเด็น ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับ พิมพ์ชนก คำชู และคณะ (2567)

ธันยพร พิมพ์การ และคณะ (2568) และ ดุษฎี ไตรยวงศ์ และคณะ (2568) ซึ่งพบว่า กลุ่มนักเรียนและนักศึกษามีความรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน

ส่วนผลการเปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า นักเรียนหญิงมีคะแนนความรู้สูงกว่านักเรียนชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p = .005$) ความแตกต่างดังกล่าวอาจเกี่ยวข้องกับรูปแบบการเปิดรับข้อมูลความสนใจต่อข้อมูลสุขภาพ หรือประสบการณ์การเรียนรู้ที่แตกต่างกันระหว่างกลุ่ม อย่างไรก็ตาม การวิจัยครั้งนี้ไม่ได้ศึกษาปัจจัยดังกล่าวโดยตรง จึงยังไม่สามารถสรุปความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลได้ ส่วนอายุที่แตกต่างกันไม่ทำให้คะแนนความรู้แตกต่างกัน ($p = .653$) ซึ่งอาจเนื่องมาจากกลุ่มตัวอย่างมีช่วงอายุใกล้เคียงกันและอยู่ภายใต้บริบทการเรียนรู้ของโรงเรียนเดียวกัน

การเปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า เมื่อจำแนกตามระดับชั้น พบว่า นักเรียนที่ศึกษาในระดับชั้นต่างกันมีคะแนนความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p = .004$) โดยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลดังกล่าวอาจสะท้อนความแตกต่างด้านช่วงเวลาที่ได้รับเนื้อหาเกี่ยวกับสารเสพติด การจดจำความรู้ และการเปิดรับข้อมูล แต่ยังไม่ควรสรุปว่าระดับชั้นเป็นสาเหตุโดยตรง เนื่องจากอาจมีปัจจัยอื่นร่วมด้วย เช่น การเปิดรับสื่อ ประสบการณ์เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า อิทธิพลจากเพื่อน และบริบทครอบครัว

นอกจากนี้ ทัศนคติเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า พบว่า นักเรียนมีคะแนนทัศนคติโดยรวมอยู่ในระดับมาก และไม่แตกต่างกันตามเพศ อายุ และระดับชั้น ($p = 0.121$, 0.257 และ 0.145 ตามลำดับ) แสดงให้เห็นว่านักเรียนแต่ละกลุ่มมีการประเมินและความตระหนักเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าในระดับใกล้เคียงกัน ซึ่งอาจเป็นผลจากการอยู่ภายใต้นโยบาย สภาพแวดล้อม และกิจกรรมรณรงค์ของสถานศึกษาเดียวกัน

การข้อเสนอแนะที่ได้รับจากการวิจัย

จากผลการศึกษาความรู้และทัศนคติ และการเปรียบเทียบความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1) จากผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนความรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าในระดับสูง มีจำนวนน้อยกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนความรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าในระดับปานกลางและระดับต่ำ ดังนั้น ทางโรงเรียนจึงต้องให้ความรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าให้กับนักเรียนมากขึ้น อาจใช้การบูรณาการเนื้อหาเรื่องพิษภัยและกฎหมายบุหรี่ไฟฟ้าลงในรายวิชาสุขศึกษาหรือกิจกรรมโฮมรูม ตลอดจนเชิญวิทยากรมาบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าแก่นักเรียน

2) จากผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างเพศหญิงมีความรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าสูงกว่าเพศชาย ทางโรงเรียนอาจต้องเน้นให้ความรู้ และการรู้เท่าทันสื่อเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าในกลุ่มนักเรียนชายให้มากขึ้น อาจเสนอให้มีการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ทั้งกิจกรรมในชั้นเรียน กิจกรรมปฐมนิเทศนักศึกษาวิชาทหาร หรือจัดโครงการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจ โดยมีเนื้อหาเพื่อยเผยแพร่ความรู้ กฎหมาย และการรู้เท่าทันสื่อที่เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า เพื่อให้นักเรียนได้เข้ามามีส่วนร่วมโดยตรง ซึ่งจะได้รับความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้ามากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรนำตัวแปรอื่นๆ มาเป็นปัจจัยในการศึกษา เช่น ผลการเรียนเฉลี่ย รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของนักเรียน การมีปัญหาสุขภาพ ประสบการณ์การสูบบุหรี่ธรรมดา ประสบการณ์การสูบบุหรี่ไฟฟ้า การมีสมาชิกในครอบครัวที่มีการสูบบุหรี่ไฟฟ้า การเปิดรับสื่อโฆษณาบุหรี่ไฟฟ้า เป็นต้น เพื่อให้ได้ผลการศึกษาที่มีรายละเอียดมากขึ้น

2) อาจเพิ่มตัวแปรตามในการศึกษาเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าเพิ่มเติม เช่น แนวโน้มพฤติกรรมเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียน ซึ่งเป็นการคาดการณ์พฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียน เพื่อหาแนวทางป้องกันการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กองงานคณะกรรมการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ กรมควบคุมโรค. (2567). *ข้อมูลวิชาการเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า*. สืบค้นจาก https://ddc.moph.go.th/uploads/publish/1589020240719032342.pdf.

คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค. (2558). *ห้ามขายหรือห้ามให้บริการสินค้า "บารากู่ บารากู่ไฟฟ้าหรือบุหรี่ไฟฟ้า หรือตัวยาบารากู่ น้ำยาสำหรับเติมบารากู่ไฟฟ้าหรือบุหรี่ไฟฟ้า"*. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 132 ตอนพิเศษ 39 ง. 18 กุมภาพันธ์ 2558.

จิราภรณ์ จำปาจันทร์ และคณะ. (2566). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. *วารสารศูนย์อนามัยที่ 9, 17*(2), 631-644.

ดุษฎี ไตรยวงศ์ และคณะ. (2568). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในเขตจังหวัดนครราชสีมา. *ราชาวดีสาร วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุรินทร์, 15*(1), 18-29.

ธันยพร พิมพ์การ และคณะ. (2568). ความรู้ ทัศนคติและพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักศึกษามหาวิทยาลัยอุบลราชธานี. *วารสารวิทยาศาสตร์สุขภาพ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์. 9*(3), 1-14.

พิมพ์ชนก คำชู และคณะ. (2567.) ความรู้กับทัศนคติเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าของนิสิตระดับอุดมศึกษามหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ในเขตภาคเหนือตอนล่างของประเทศไทย. *วารสารการพยาบาล สุขภาพ และสาธารณสุข, 3*(3), 46-54.

Bloom, B. S., Engelhart, M. D., Furst, E. J., Hill, W. H., & Krathwohl, D. R. (1956). *Taxonomy of educational objectives: The classification of educational goals*. Handbook I: Cognitive domain. David McKay Company.

Rosenberg, M. J., & Hovland, C. I. (1960). *Cognitive, affective, and behavioral components of attitudes*. In M. J. Rosenberg, C. I. Hovland, W. J. McGuire, R. P. Abelson, & J. W. Brehm (Eds.), Attitude organization and change: An analysis of consistency among attitude components (pp. 1-14). Yale University Press.

World Health Organization. (2024). *Tobacco and nicotine industry tactics addict youth for life*. Retrieved from https://www.who.int/news/item/23-05-2024-tobacco-and-nicotine-industry-tactics-addict-youth-for-life.

Data Availability Statement: The raw data supporting the conclusions of this article will be made available by the authors, without undue reservation.

Conflicts of Interest: The authors declare that the research was conducted in the absence of any commercial or financial relationships that could be construed as a potential conflict of interest.

Publisher's Note: All claims expressed in this article are solely those of the authors and do not necessarily represent those of their affiliated organizations, or those of the publisher, the editors and the reviewers. Any product that may be evaluated in this article, or claim that may be made by its manufacturer, is not guaranteed or endorsed by the publisher.

Copyright: © 2026 by the authors. This is a fully open-access article distributed under the terms of the Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International (CC BY-NC-ND 4.0).